№ 859 — 1880 ՅՈՒՆԻՍ 25 ՇԱԲԱԹ — ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ

ԹԷՐԱԷՄԱՆԸ ԷՖՐԵԱՐ

ՄԻՎԱՆՏԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱՒԻԼԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵՒ ՎԱՃԱՌՔԱՅ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱԲԸ

Մէջիտիյէ 20 դրուշտան

ՈՒԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . 200 ղ.
Այլիր այլըգ . . . . 100 »
Իւշ այլըգ . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունճագ-ըսր իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . 230 ղ.
Այլիր այլըգ . . . . 120 »
Իւշ այլըգ . . . . 60 »

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱԲԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ,
2 վէ 3ի ՕՀՆՒ սահիֆէլէրէ 6 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 4 »

Ձիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր:

Մէվատտը նաֆիայա տայիր պէնցէր մէճմանէն գապուլ օլունճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայանագ:

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլոսա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր: — Ղազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆիֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունանաղը կիպի, քեաֆիֆէյի մէքեաթիպին տախի անըն նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 25 ՅՈՒՆԻՍ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Էվրօպանըն պու տէֆաքի թէ-չէպպիւսաթը Եանի Պապը Ալիյէ միւշթերէք նօթա իլէ ԷԹտէյլի թէքլիֆիէր իլէ Պէրլին գօնֆէ-րանը թարաֆընտան վէրիլէն գարարլար նէ գատար կէրմի իլէ պաշմամշ իսէ, օ գատար կէվ-չէքլիյէ միւնճէրը օլմագտա տըր-լար:

Գէրլին գօնֆէրանսը՝ միւզաքէ-րաթընը նէ գատար թաաճիլ ԷԹ-միշ իսէ, գարարընը թէպլիղինի գատար թէէխիր ԷԹմէքտէ տիր: Անշաքլարընա կէօրէ, պու թէպլիղին նէ եօլտա օլաճաղընտա ԷԹԹիֆագ հասըլ օլամատըղը-տան, թէէխիրի լազըմ կէլիյօր:

Հագիգաթէն էկէր պու գարար՝ պիր գարարը գաթի օլուպ, Պա-պը Ալի պունուն իճրասընա իճ-պար իտիլէճէք իսէ, թէպլիղին պաշգա պիր սուրէթտէ, վէ էկէր միւճէրրէտ պիր ԷԹԹար սուրէ-թինտէ օլաճագ իսէ վէրիլէճէք նօթանըն օնա կէօրէ թանզիմի լա-զըմ կէլէճէքինտէն, պունա գարար վէրիլմէտիճէճ տէվլէթլէր պունուն Պապը Ալիյէ թէպլիղնէ թէչէ-պիւա իտէմէզլէր:

Հալ պու քի տէվլէթլէր պէյ-նինտէ պէօյլէ պիր ԷԹԹիֆագ է-մարէլէրի տախի կէօրիւնմէմէք-տէ տիր: Շըմալ տէվլէթլէրի Պա-պը Ալինին իճպար իտիմէսինի գապուլ ԷԹմէմէքտէ օլտուգլարը կիպի, Ղարպ տէվլէթլէրինտէն տախի հիչ պիրի՝ պու իճպարըն ֆիրիլէն իճրասը իչիւն ասքէր կէօն-տէրմէյէ բազի տէյրլ տիր:

Ամէ պու սէպէպէ մէպնի տիր քի, գօնֆէրանս գարարընը վի-րէլի պու գատար վագԷթ օլտու-ղու հալտէ, պու գարար հալա Պապը Ալիյէ թէպլիղ օլունմամը, վէ նէ օլուպ նէ օլաճաղը անյա-չլամամշ տըր:

* * *

Էրմէնիսթան իչիւն Պապը Ալի-նին հազրըլամշ օլտուղու ճէվապ սիֆէրայա թէպլիղ օլունտու:

Ու պապտէ սիֆէրանըն նէ ճէվապ վէրէճէքլէրի մալիւմ տէ-յէլ իսէ տէ, Ռումէլի վիլայէթլէ-րի իչիւն Եաբըլան նիզամնամէնին այնը իլէ Անատօլուտա վէ Էրմէ-նիսթանտա տախի իճրասընա մու-վաֆագաթ կէօսթէրէմէէճէքլէր-րի անլաշըլըյօր: Չիւնքի պու նի-զամնամէնին՝ Ռումէլինին պիւթիւն վիլայէթլէրինտէ տախի պիր թարզ-տա օլարագ իճրասընա բիղա վէ-րէմէմէքտէ տիրլէր:

Ղունունա պէրապէր վալիլէր իլէ սայիր մէմուրլարընը՝ էհալինին եքսէրիյէթինէ կէօրէ թաեինլէրի, միւնթէխիպ մէճլիսլէրին թէչքիրի, վէ սայիր պու կիպի էսասլը մէ-վատտը Ռումէլինին քեաֆիֆէի վի-լայաթը իչիւն միւթէսավիէն գա-պուլինէ Գալաթա Սէրայընտա միւնագրա գօմիսիօն գարար վէր-միշ օլտուղու կիպի, Անատօլու վէ Էրմէնիսթան իչիւն տախի պու է-սասլարընը գապուլ օլունմասը մէ-մուլ տըր:

Ամէ էհալինին թէքրարուաթը տըր: պունլար էհալինին թէքրարուաթը տըր: պունլար էհալինին վէ իհթիյաճաթը մէմ-լէքէթէ կէօրէ թաատիլ օլունա-ճագ տըր:

Վագտա պունուն իճրասը պիր ազ վագԷթա միւհիմ իսէ տէ, ըսլահաթը էսաս պու օլտու-ղընտան, տէֆաթլէ պէյան իթ-միշ օլտուղումուզ կիպի, էնինէ թէքրար իտէրիզ քի, պիրճէ պու էսաստան իսլահաթա պաշլանմագ իգթիզա իտէր:

* * *

Գարատաղ հուտուտունճա պիր տէօրտիւնճի միւպատէլէ իճրասը իլէ, Ցուլչինօնուն էէրինէ Բօս-կօրիչյա եագը էհալիսի Սլավ պիր մըգտար արաղինին վէրիլմէ-սինէ տաիր Բակու զատան կէրմիշ օլան պիր թէլէկրաֆը պիր ա՛հ-վէ մէսնի օլաճաղընը, վէ Բօսկօ-րիչյա եագըն էշլէ էէր պու-լունմատըղընը տիւնքի Հալը Հա-զըրըմըզտա պէեան ԷԹմիշ իտիք: Պու տէֆա Վիէննատան կէլէն պիր թէլէկրաֆ տախի պու բէյ-միզի թաատիգէ, պէօյլէ պիր մի-պատէլէ նիյէթինին ասլը օլմա-սընընը պէեան իտիյօր:

Շիմտի մէսէլէ, էվվէլճէ վէրիլ-միշ օլան եէրլէր իլէ Ցուլչինօտան պիրինին թէպլիմինտէ տիր:

Պապը Ալի՝ Ցուլչինօնուն թէպ-լիմինի գապուլ ԷԹմէտիյինտէն, էվվէլճէ վէրիլմիշ օլան եէրլէրին թէպլիմինէ չալըշճաղընը թաա-հիւտ ԷԹմիշ, վէ Արնավուտլարը գանտըրմագ իչիւն, եէնէ Արնա-վուտ ըուէսասընտան պիր գաշ զաթըն իրսալընա գարար վէրմիշ իսէ տէ, պունլար պու մէմուրի-եէթտէ մուվաֆֆագ օլաճագլա-ընը մէմուլ իտէմէտիքլէրինտէն, պու մէմուրիյէթի գապուլ իտէ-ճէք եալընըզ պիր զաթ պուլուն-մուշ տըր:

Պապը Ալինին պու թէտպիրի՝ մէսէլէյի հալէ քեաֆի օլամայըպ, եալընըզ պիր միւտտէթ տահա թէէխիր իտէճէք, վէ հիչ օլմազ իսէ, պիր քէրրէ տա չու թարիգ թէճրիւպէ իտիլմիշ օլաճագ տըր: Եօգսա Արնավուտլարըն մուգա-վէմէթտէքի նիյէթ վէ սէպաթլա-ընա պագըլըր իսէ, պէօյլէ նա-սիհաթլար իլէ գանտըրըլապիլմէ-լէրի բէք մէմուլ տէյլ տիր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ցիւնքի կիւն մէճլիսը խասսը վիւքելա ֆէվգէլատէ օլարագ Պա-պը Ալիտէ ենիդատ ԷԹմիշ վէ պա-զը մէսաիլը մուհիմմէ միւզաքէ-րաթը իլէ իշթիղալ իյլէմիշ տիր:

Մէճլիսին միւզաքէրաթը էանա-սընտա ինկիլԷթերրա սէֆիրի Մ. Կօչէն Պապը Ալիյէ կէմիշ վէ Պաշ վէքիլ բաշա հազրէթլէրի պիր միւտտէթ մէճլիսի թէրք իտէրէք, միւշարիւէյհ հազրէթլէրի իլէ միւ-լագաթ իյլէմիշ տիր:

—Իթալիա տէվլէթինին Ցէր-սատատէթ սէֆիրի գօնթ Գօրթի պիր դաչ սաաթ Աթինատա թէ-վագգուֆ իտէրէք մէճլիսը վիւքէա-րէխսի իլէ միւլագաթ իյլէմիշ տիր:

Սէֆիրը միւշարիւէյհին տէվէ-թը մէթպուէսինին Եունանիսթա-նա միւսատէլի տավրանճաղը թէէմինաթընը վիրմիշ օլտուղու մէյհուղ տըր:

—Ցիւն Բրէվէզայա Ցէրասա-տէթտէն պիր մըգտար ասքէր լ-ղամ գելընմուղը իչիւնիվիշ տիր:

Պապը Ալինին՝ Էրմէնիսթան մէ-սէլէսինէ տայիր սիւֆէրանըն միւթթահրտիւլ մէալ նօթասընա էվվէլքի կիւն ճէվապ վէրմիշ օլ-տուղընը Վոֆտտան նագլէն տիւն-քի նիւսխէմէղտէ եաղմըշ իտիք: Ճէվապըն միւնտէրիճաթը հագ-գընտա Ֆոր թ- Պոֆը ախիտէքի մալիւմաթը վէրիյօր:

«Ճէվապնամէ՝ էվվէլա Պապը Ալինին Պէրլին ահտնամէսինէ միւնտերիճ 61 ինճի պէնտի իճրա ԷԹմէտյի իչիւն ալէյհինտէ վու-գու պուլան թէքթիրի ճէրհ իտի-յօր: Պիլաքիս թէէմին իտէյօր քի, հէր նէ գատար մուհտրէպէ եիւ զիւնտէն միւշքիլաթը միւթ-ատտիտ հուսուլէ կէլմիշ իսէ տէ, հիւքիւմէթը Օնինյէ պէնտը մէղ-քիւրուն իճրասընա մէյղուլ օլմագ-տան պիրանխալի օլմամշըտըր: Մէ-մալիքին Ասիա վիլայաթընտա իճ-րա օլունճագ ըսլահաթը թէտ-գիգ վէ թէֆթիշ ԷԹմէք իւզրէ մահալինէ խուսուսի գօմիսէրլէր իրսալ ԷԹմիշ տիր: պունտան մա-ատա Օսմանլը վէ եճնէպի զապը-թանընը ժանտարմանըն թանզիմ ու թէնտիգինէ մէմուր կյլէմիշ տիր: Իշթէ պու իճրատատան պիր նիզամնամէ հուսուսէ կէլիպ, մէղքիւր նիզամնամէ թագտիր օ-լունմագ իւզրէ, Պապը Ալի թա-ռաֆընտան տէվլէթլէրէ արզ օ-լունմուշ տըր: Պատէհու իչպու ճէվապնամէտէ Ապէտին բաշա հազրէթլէրինին թէրթիպ կյլէտի-յի լայէհատան պահս օլունուպ, պու լայէհանընը պաշլըճա ահ-քեամը կէչէն նիւսխէլէրիմիզտէն պիրինտէ տերճ օլունմուշ տըր: Մէղքիւր ճէվապնամէ իլավէթէն պէեան իտիյօր քի, թախսիս օ-լունան վէրկիլէր իլէ կէօմրիւքլէր միւսթէանա թուրթուլարագ, վէր-կիլէրին օնտա պիրի մէարիֆ իլէ ումուրը նաֆիյա թախսիս օլու-նաճագ տըր: Մէղքիւր ճէվապ-նամէ խաթմը քելամ իտէճէյի սը-բատա տիյօր քի, Էրմէնիլէր մէ-մալիքին օ գրթասընտա պուլու-նան էհալինին եիւզտէ օն եէտի-սի նիսպէթինտէ պուլունմադտա տըրլար:»

—Մէլանիքտէն պիր մուխպիրին եաղտըրընա կէօրէ, պաղը բան-սավիսթ մէմուրլարը պու արա Մաքէտոնիա էյալէթինին տէօրթ թարաֆընը տօլաշըպ, Պէրլին գօն-ֆէրանսը իլէ Գուլկար էկզարքլը-ղընա խիթապէն էհալիյէ արզու-հալլար իմզալամագտա իմիշլէր: Պու արզուհալլարտան մագսէտ կէօյա էհալիի մէղքիւրէ Գուլկար էկզարքլըղընըն տաիրէի սէլահի-եէթինէ իտխալ օլունմագ իսթե-եօր իմիշ: Մէղգում բանսալավիսթ մէմուրլարը, իչպու արզուհալլարը՝ էհալիսի միւսթէլիթ օլան սան-ճագլարտա տախի իմզալամագտա իմիշլէր: Անճագ պու պատպտէ ալընան մալիւմաթը սա-հիհէեէ կէօրէ, պու արզուհալ-լարտան սարլ մագսէտ, Ա.յսթէ-ֆանօս ահտնամէսինին Գուլկար-լար հագգընտա օլան ահքեամը-նըն իճրասընը գօնֆէրանտան թալեպ վէ իսթիտա իթմէքտէն իպարէթ իմիշ: Հալ պու քի էհա-լինին պունտան խապէրի օլմագ-ըզընը մէղքիւր արզուհալլարը իմզալամագտա, վէ անճագ Գուլ-կար էկզարքզընըն թահթը սէլահի-եէթինէ կիրէճէք տէյու զանն ԷԹ-մէքտէ օլտըզընը մէրգում Մէլանիք մուխպիրի խապէր վէրմէքտէ տիր: Լաքին, նասըլ քի պալատ զիրը ԷԹմիք, պու արզուհալլարը իմ-զա իտէն քէօյլէր միւսթէլիթ օ-լուպ, իչինտէ սաֆի Ռումի քէօյ-լերի տախի պուլունմագտա օլ-տուղընտան, Բանսալավիսթլէր պունլարա տա. «Էյէրօրատան հիչ պիր չէյ պէրլէնմէյիպ, Մակէ-դոնիանընը իսթիգալ վէ իսլահը ահվալը իչիւն, Գուլկարիսթան վէ Շարգի Ռումէլինի մէյտանա չը-գարան տէվլէթէ եաղընըզ կիւ. վէնմէք լազըմ տըր» տէյէրէք գանտըրմագտա իմիշլէր: Մու-ախխարէն էյալէթը մէղքիւրէ Գուլկար վէ Ռումի էհալիսի մէրգում-ման Բանսալավիսթ մէմուրլարընը հիրէսինինֆարգ իտուպանյարագ իմզալատըլարը արզուհալլարընը քեանէլէմէեքիւն հիւքմինտէ թու-թուլմալարը իչիւն, սիւֆէրայէ արզ ԷԹէք իւզրէ քէնտի տէյ-լերինտէ արզուհալլար իմզալա-մըշլար տըր:

— Ցիւնքի ՍԹամպուլը ալտրը մալիւմաթէ կէօրէ, գօնֆէրանս ըէիսի բրէնս Հօհենլոհէ, Եունան մեսէլէսինին թէսվիկէսի, վէ եա-խօտ Պէրլին ահտնամէսինին մու-ալլագ գալան ահքեամը սաիրէ-սինին իճրասը իչիւն Պապը Ալիյէ նէպ ու թաղիզ գուլլանըլմա-մասընը ըէֆիդլերինէ եանի գօն-ֆէրանս ազալարընա թէքլիֆ ԷԹ-միշ իմիշ: Բրէնսը միւշարիւէյհ՝ իլավէթէն պէյան ԷԹմիշ քի, Ա-ղէմանիա՝ տօղրուտան տօղրույա պու մէսէլէտէ ալագատար օլմա-տըղընտան, պէօյլէ պիր թէտպիր ԷԹԹիֆագ իտէմէզ. լաքին տիկէր տէվլէթլէր տէ, վոգուաթըն ի-ճապընա կէօրէ, միւթթահրտէն վէ եախօտ այրը այրը պիր մուա-մէլէտէ պուլունուրլար իսէ, Ա.ղէ-մանիա տէվլէթի մուխալէֆէթ-տէ պուլունմագ.

— Էվրօբա թէրսանէլէրինտէ պու արա պիր ղայրէթ վէ կէրմիի թամմ մէվճուտ օլտուղու խապէր վէրիլիյօր:

— Էմբուլ կազէթասընտա օ-գունտուղունա կէօրէ, կէչէն բա-զար իրթէսի կիւնիւ 25 նէֆէր էշ-գրեա Այտըն վիլայէթինտէ քեա-ին Պէրկամա հիւքիւմէթ գօնա-ղընը պասըպ, միրի սանտըղընտա պուլունան թէքմիլ մէպալիղի ղասպ ու զարէթ ԷԹմիշլէր տիր:

—Էվրօբատա սէյահաթ ԷԹմէք-տէ պուլունան Եունան դրալը՝ գօնֆէրանսըն վիրէճէյի գարար-լարընը իճրաաթը միւշքիւաթընտա պիղզաթ ումուր իչինտէ պուլու-նուպ տա պիհուզուր օլմամագ ի-չիւն, իշպու սէյահաթընը պիր էքի այ տահա թէմամտ իտէճէք-միշ:

Միւշարիւէյհ հազրէթլէրի՝ է-յէր Պապը Ալի գօնֆէրանսընը գա-բարլարընա մուվաֆագաթ ԷԹմէդ իսէ, Տէրսաատէթտէ պուլունան սիւֆէրանընը մէմլէքէթլէրինէ ավ-տէթ ԷԹմէլէրի իչիւն էմր վէրիլ-մէսինի վէ եախօտ Շարգ սուլ-ընընա տէվլէթլէր սէֆիյինինտէն միւրէքքէպ պիր տօնանմա կէօն-տէրիլմէսինի Էվրօբա տէվլէթլ-էրինտէն բէք զիյատ ըսրար իլէ իլթիմաս ԷԹմիշլէր իսէ տէ, հիչ պիրի պու պապտէ պիր վատտա պուլունմամշ իմիշ:

—Խապէր ալընընընա կէօրէ, Սէլանիք վիլայէթի տախիլինտէ Տրամա գասասը տօգուզ նահիյէ-յէ թագսիմ օլունմուշ, վէ պէհէր նահիյէյէ պիր միւտիր վուալինի իլէ պիր քեաթիպ վէ ալթը ազա-տան միւրէքքէպ պիրեր տէ նա-հիյէ մէճլիսի թէշքիլ օլունմուշ, վէ պու ազա էհալինին էքսէրյէ-թինէ կէօրէ թաեին վէ ինթիսապ օլունմուշ տըր:

—Պու կիւն Շգօտրայա իլքի թապուր ասաքիրի Շահանէ իզամ գելընմըշ տըր:

—Լճզաճըլար ճէմիյէթինին կէ-չէն կիւն Պէօյուքտէրէտ պիր դի-յաֆէթ վէրտիքլէրինի եազմըշ ե-տիք: Պունլար սուֆրատան չըգ-տըգտան սօնդրա, քեաֆիֆէսի պիրտէն ֆօթօկրաֆը Մ. Սէգա-հա ֆօթօկրաֆիլարընը չըգարթմըշ, պատէհու մուզդալարընա գարա բէհեա պաղչէսինի կէզտիքտէն սօնդրա, եէնէ Պէօյուքտէրէյէ ավտէթ իտուպ, քէնտիլէրինէ մախսուս օլան վաքօրա բաքիպէն մուֆարէգաթ ԷԹմիշ վէ պու սու-ըէթլէ զիյնէթլէրինէ խթամ վէր-միշլէր տիր:

—Իչիտլինինէ կէօրէ, Շեր-քէթը խայրիյէ իտարէսի Թէրսա-նէի ամիրէ իլէ պիլ մուգավէլէ էսկի ախչապ քէօբրիւնիւն գալ-տըրըլան մահալլէրինէ տուպա իւ-զէրինէ եէնիտէն իսկէլէլէր վէ պօյունա սէքսէն գատար տիւ-քեան ինչա օլունճագ վէ պու-նուն իչիւն չիրքէթտէն Թէրսա-նէի ամիրէյէ 400 լիրա ԷԹա գը-լընմըշ օլմաղլէ եագընտա իշ պաչլանճագ իմիշ:

—Ֆուէտ նամ ինկիլիզ պէյլիք վաքօրու Շիրատան պու սապահ Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր:

—Կէչէն բազար կիւնիւ Ամէրի-գանընը իլանը խսթիգալիյէթ ԷԹ-տիյի կիւնէ միւթէսաարֆ օլտու-ղունտան, Ռումէլի Հիսարընտա վագը Ռօպէրթ Գօլէճ չակիրտա-նընա մէքթէպ իտարէսի թարա-ֆընտան պիր զիյաֆէթ վրիմիշ տիր:

—Պուլկարիսթան պիւտժէսին-տէ Տէրսաատէթ գաբու քէթխիւ-տալըը իչիւն քեաֆիֆէի մէարիֆ-ֆի իլէ պէրապէր 12 պին ֆրանգ թախսիս օլունմուշ տըր:

—Էվվէլքի կիւն Տէրսաատէթէ կէլէն պիր վաքօր իլէ օն նէֆէր բասաքօրթասուզ մէճհուլ իւլ ահ-վալ եօլճուլար զուհուր ԷԹմիշ օլ-տուղունտան, պունլար Պէյօղլու զապթթասընա կէօթիւրիւմիւշլէր տիր:

—Պիր վագԷտան պէրու իխ-թիյարի օլարագ թաթիլ ԷԹմիշ օ-լան Իմբէխ նամ Ռումկաղէթասը՝ պիր գաշ կիւնէ գատար ԱԼԱ (չա-ֆագ) նամը լա եէնիտէն ինթի-չարէ պաշլայանճագ տըր:

—Շարգի Ռումէլիտէն կէօնտէ-րիլէճէք մէքթուպարը իւզէրինէ Օսմանլը բօսթա բուլու եաբըշար-ըլմասը վէ այնանճագ իւճբէթին եարբաը Օսմանլը բօսթասընա ա-յիտ օլմասը իճապ իտէր իքէն, վիլայէթը մէզքիւրէտէն Ջէկէլէն մէքթուպարա բուլ եաբըշարբըլ-մայըպ, եալընըզ մէօհր պասըլ-մագտա օլտուղունտան, պունտան պէօյլէ օրտատան կէլէն մէքթուպ-լէր հէր քիմէ կէօնտէրիլմիշ իսէ, օնարտան էքի գաթ իւճբէթ ա-լընմասընա բօսթախանէի ամիրէճէ գարար վէրիլմիշ տիր:

—Պու տէֆա Պէյօղլու վէ Գուլէ գարուսու վէ Եէտի գուլէ վէ մահալը սահ-ըէտէ միւթէատտիտ չիւպէլէրէ մալիք պէյօլիք պիր գալպազան գումբանեասը քէշֆ օլունմուշ, վէ միւթէճասըրլարընը էքսէրիսի տէր-տէսթ օլունուպ, Պէյօղլու մու-թասարրըֆլըղընա թէսլիմ իտիլ-միշ տիր:

Իչպու գումբանեա հէր տէվլէ-թին սիքքէլէրինէ գալըպլար ոյ-տուրմուշ, վէ ատէմլէրի վասէ-թասըլա հէր մէմալիք իլէ մու-նասէպաթ քէսպ ԷԹմիշ, վէ խայ-ը վագԷթտան պէրու պու սա-նաթտա օլուպ մամուլաթընը հէր թարաֆա նէշր ԷԹմէքտէ պու-լունմուշ տըր:

Պէյօղլուքտէրէ մէզարլըղընտա վէ Եէտի գուլէտէ օթուզ գերդը միւթէճավուզ պէյօղլը վէ մու-քէմմել ալչըտան մամուլ գալըպ պուլունուպ, ախզ օլունտուղու վէ պիր թագմը գուլյուտան չը-գարըլըրդը կիպի, պիր խայը մէսքիւքաթ տախի զապթ օլուն-մուշ տըր:

—Պարա Թէլէկրաֆ՝ միւտիրի Եավէր էֆէնտինին 96 սէնէսի մարտընտան մայիսին 27սինէ գա-տար բուեէթ իտիլէն հիսապընը-տա 22,000 քիսուր զրուշ իլէ 1530 ֆրանգ զիմմէթի թէպէյյիւն ԷԹմիշ օլտուղունտան իչտէն էլ չէքտիրիլիպ, զիմմէթինին թահ-սիլի իչիւն հիւքիւմէթի մահալ-լիյէյէ միւրաճաաթ օլունմուշ տըր:

—Զեյ՝ նամ իլէ Թիֆլիստէ Թիւրքէճ պիր կազէթա նէշր օ-լունմայա պաշլամըշ տըր:

—Գարատաղ թէրք օլունա-ճագ արաղիյէ ադիմէթ մէմուր գօմիսէրլէր կէլէճէք ճումա կիւ-նիւ մահալը մէմուրիյէթլէրինէ կիտէճէքլէր տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մէսմուաթա կէօրէ, Էրզրում առաջնորդը Դեր. Օրմանեան Ծ վարդապետին տաիրէի սէլահիյէ-թի թէվսի օլունարագ, Էրզրում էթրաֆընտա պուլունան պիր գաչ մէրիսասալարգլար տախի մուսա-լէյհին թահթը սէլահիյէթինէ վաղ օլունճագլար իմիշ:

———

Կէչէն կիւնքի նիւսխէլէրիմիզ-տէն պիրինտէ իլան ԷԹտիկիմիզ վէճհլէ, Թովմաս Թէրզեան էֆ. «Դաղկաքաղ Գիտութեանց և Ար-հեստից» նամ հաֆթալըգ բիսա-լէսինին իմթիյազընը ալարագ, պիրինճի նիւսխէսի պու տէֆա մէյտանը ինթիշարէ չըգմըշ վէ միւնտէրիճաթը չու աթիտէքի-լերտէն իպարէթ պուլունմըշ տըր:

Ցառաջաբան. — Թ. էֆ. Թէր-զիեան.

Քաղաքական Ցնտեսութիւն. — Ց. էֆ. Սագըզեան.

Ընտանեկան Ցնտեսութիւն. — Օր. Մ. Թ.

Արուեստագիտական. — Ֆիկիէ.

Ցարբալուծական. — Դ. էֆ. Ապ-տուլլահ.

Առողջաբանական. — Ց. էֆ Մու-բատեան.

Իշպու միւնտերիճաթատան ան-լաշըլըզընա կէօրէ, բիսալէի մէգքիւրէ մէվատտը միւֆիտէտէն պահս իտէճէկի վէ պու սուրէթ-լէ միլլէթէ խըտմէթի սեպգաթ իտէճէկի ճիհէթլէ, էֆէնտիի մու-մալիլ յհին մուսաֆֆագիյէթ վէ տէվամընը թէմէննի իտէրիզ:

ԵՈՒՆԱՆ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Պէրլին գօնֆէրանսընին վերտիկ դարարար իւղերինէ Եունան մէսէլէսի տահա զկայատէ քէսպը էհէմմիյէթ ելթմիշ վէ ելթմէքտէ պուլունմուշ օլտուղունտան, էվրօբա մաթպուռաթը խուսուսիյլէ պու արա մէսէլէի մէդքիւրէյտէն պահա ելթմէքտէն վէ հավատիս եազմագտան պիր ան խալի օլմատըղը տէրքեար վէ թապիլիտիր։

Մաթպուռաթը մէդքիւրէ մյանընտա հէման պիրինճի տէրէճէտէ էհէմմիյէթի հայիզ օլան Ցէղո կազէթասը տախի, պալատէ պէյան ելթմէքտիմիզ վէճհէվէ, պու մէսէլէյտէն վէ գօնֆէրանսըն վերտիյի դարարարտան տօլայը չու աթիտէքի ֆգրայը նէչր ելթմիշ օլմաղլա, պիզ տախի նագլ ու տէրճ ելթմիշիկ տիր։

Ցէվէլեթէր միւրախխասլարը՝ Ֆըրանսըդ հիւքիւմէթի թարաֆընտան թագտիմ օլունան Եունան խաթթը հուտուտընը ելթելիֆագը արա իլէ գապուլ ելթմիշ օլմաղլա, գօնֆէրանս միւզաքէրաթը հէման թէքմիլ օլունմուշ ատտ օլունապիլիր։ Շիմտի արագիի Օսմանիյէնին Եունանիսթանա իլճագ օլունմասընտան նէչէթ իտէն պիր գաշ իքինճի տէրէճէ մէսէլէլերին հալլ ու թէսվիյէսի գալմըշ տըր։ Մէսէլա հիւքիւմէթը Եունանիյէ՝ տուլունը Օսմանիյէնին պիր գըսմընը տէրէօհատ իտուպ թէէտիյ իտէճէք տիր, քէղալիք վագըֆլար մէսէլէսի պիրա միւշքիլաթ թէսվիյէ օլունանագ տըր, զիրա պու մէսէլէ՝ Սըրպիսթան, Գարատաղ վէ Ռումանիա իչիւն Պէրլին գօնկրէսինտէ զաթէն հալլօլունմուշ տուր։

Եէնի հուտուտ՝ Գալամաս նէհրինին աղդընտան պաշլայըպ մէնպաշնա գատար պօյունա կիթմէքտէ, Եանեայը Շըմալ ճիհէթինտէն տօլայարագ Եունանա պըրագմագտա, վէ իպթիտատէն ելթիտանընը քեամիլէն Եունանա թէրք օլունմասընը թէքլիֆ ելթիտիկի Զակօրի արաղսինին պիր մրգտար գարիյէլերիյէ Մէցօվոյը իհաթա ելթմէքտէ, վէ նինիհայէթ Սալամպրիանընը չըմալի ճիհէթինտէքի թէրէլերտէն իլէրլէյէրէք Ագտէնիզ միւնթէհի օլմագտա տրը։ Եունան հիւքիւմէթինի մէճմուն իտէն իշպու սուրէթը թէսվիյէտէն քէղալիք անլաշըլտըղընա կէօրէ, Պէրլին գօնֆէրանսընտա տէվլէթլերին ելթթիհատ ու ելթթիֆագը միւնթէկ օլաճագտրը տէյու էվվէլճէ մէլհուզ պուլունմուշ իսէ տէ, պու զանն ու ֆարզը ասը չըգմամըշ տըր։ Թա իպթիտատէն էվրօբանընը տիրայէթ վէ ֆէթանէթ սայէսինտէ, Շարգ մէսէլէսինին Եունանա այտտ գըսմը նէթիճէի հասէնէյէ միւնճէրը օլաճաղը իւմիտ օլունապիլիր։

Պիզիմ տիրլօմաթլարը բօլընը մուհաքէմէ ելթմէք վագթը հուլուլ ելթմէմիշ տիր։ լաքին Մ. տը Ֆրէսնէնէնին կէչէն ապրիլ 16 թարիխյէ մէմալքի էճնէպիյէտ մուդիմ Ֆրանսա սիֆէրասընա իրսալ ելթմիշ օլտուղու թահրիրաթը ումումիյէտէ պագըլը իսէ, պիզիմ մուամէլէի վագրամըզընը թէղայիւր ելթմէմիշ օլտուղու կէօրունէճէք տիր, վէ Ֆրանսա հիւքիւմէթի՝ իշպու թէսվիյէի մէսէլէեի քէնտիսի իչիւն պիր մուվաֆֆագիյէթը մէշրուանէ ատտ իտէպիլիր։ Մ. Կլասսթօնընն դապինէթօսը իշպու հալը մէսէլէտէ տիկէր պիր մուհասսէնաթ պուլսա, մէմլէքէթինէ պէէան իտիեօր քի, Ինկիլիզ հիւքիւմէթի ֆիեէլի պիր բօլիթիգայա սիւլիք իտէրէք, պէցիւք պիր նէթիճէէ տէօթրէս օլապիլմիշ տիր քի պու նէթիճէնին էհէմմիյէթի խասիմլերի թարաֆընտան պիլէ ինքեար օլունամագ։

Մամֆիհի պաղը միւքէտաէր զվաթ տիրլօմաթլարըմզըն իշպու մուվաֆֆագիյէթլերինտէ իսթիգպալ իչիւն պիր մուխաթարա մէվճուտ օլտուղունու սէցյէեօրլար։ Ցահա չիմտիտէն զվաթը մումայիլէյհիմ էցյէ զանն իտէեօրլար քի, Ֆրանսա՝ գօնֆէրանս գարարլարընը իճրա ելթտիրմէք իչիւն միւշքիլաթը միւթեատտիտէ թէեատիւֆ ելթմէքտէ տիր։

Լաքին պու զանն ու ֆարզիյաթտա պուլունան զէվաթընա մալիմի օլսուն քի, Ֆրանսա միւթթահրտէն վէրիլմիշ օլան վէ պիլճիւմէթ գապինէթօլարը այնը տէրճէտէ եէքտիկերինէ բապթ ելտէն մէդքիւր գարարլարը իճրա ելթտիրմէք իչիւն սահր տէվլէթլերտէն զկայատէ պիր մուամէլէ իճբասընա միւթեատհհիւտ տէյիլ տիր։ Ֆրանսա տիրլօմաթլարը պիր վագթ Ղարպ բօլիթիգասընը պիզզաթ եալընըզ քէնտիլէրի իտարէ ելթմէք իտտէասընտա պուլունմագտա իտիլէր։ շիմտի օ վագթ միւրուր ելթմիշ տիր։ Էլեէվմ հէր նէ գատար պիրինճիլիք իտէրէք ալիճէնապանէ պիր թէքլիֆտէ պուլունույօր իսէք տէ, երինէ պիզիմ մուամէլէմիզի էվրօբանընը մուամէլէսինտէն զէրրէ գատար թէֆրիդ ելթմէմէք գարարընտա պուլունույօրզը։ Պու թավը ու մուամէլէ տահա ագիլանէ տիր, վէ պիզիմ տիրլօմասիամըզ պու սուրէթէ տահա զկայատէ պիր ելթիպար գաղանմագտա տըր։

Պունտան մաատա ասլա մէմուլ օլունամագ քի, տէվլէթը Օսմանիյէ՝ տահա ուզուն միւտտէթ էվրօբանընն նիյէթ ու մէրամընա մուխալէֆէթ ելթմէք իսթէսին, վէ պունիյէթ ու մէրամընն միւթթէֆիգ պուլունտըղը թէպէյյուն ելթտիկինտէ, հիւքիւմէթը միւշարէյէհա պու պապտէ պիր գարարը գաթի վիրմէքտէ թէրէտտիւտ կէօսթէրսին։ Խայր, հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ գօնֆէրանսընը գարարլարընա մուխալէֆէթ ելթմէյէճէք տիր։ Էկէր Պապը Ալի Պէրլին գօնկրէսինին էրթէսի կևունիս տէվլէթլերին գարարլարընը գապուլ ելթմէյէճէյինի պէյան ելթմիշ օլսա իտի, պունտան նէ՞ հուսուլէ կէլէճէքտի։

Եունանիսթան մուհարէպէյ աթելապիկիր իտի։ Գարատաղ օնա իմթիսալ իտէր իտի։ Սըրպիսթանընն տախի տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ թէսվիյէ օլունանագ պաղը միւնազաաթը օլտրզընտան, օ ֆրատտան իսթիֆատէ իտէր իտի։ Շարգ Ռումէլի Պուլկարլարը տախի իլանը իսթիգլալելթմէք վէ Մակէդոնիանընն պիր գըթասընը ալմագ իչիւն Պուլկարիսթանտաքի գարնտաշլարընա պիրլէշիրլէր իտի։ Պու հալտէ հէր չէյ երինէ մէսէլէ ալթընա կիրէճէկի ճիհէթլէ, թիւրքիա պունտան նէ՞ գաղանանագտը, իշթէ պուրասը անլաշըլմայը։

Պէրլինտէն ալաֆրանկա յունիս 23 թարիխյէ Վիէննանընն Գուրէսբանտոն Բուլէթին կազէթասընա պէրվէճհի ատթի եազըմըզ տըր։

«Պու կիւն էօյլէնտէն սօնդրա գօնֆէրանս սօն իճթիմա օլարագ թէճէմմիւ ելթմիշ օլուպ, իշպու իճթիմատէն սօնդրա արթըգ պիր ֆէզղէքէ գալէմէ ալաճագ տըր։ Գօնֆէրանս իշպու բրօթօգոլտա պէեան իտէճէք տիր քի, Պէրլին ահտնամէսինին 24ինճի պէնտինի իճրա ելթմէք իչիւն Եունան հուտուտունու թային ելթմիշ օլմաղլա, միւզաքէրաթը վագրասընընն էսէրինի տէվլէթլերէ արզ իտէր վէ պու իչին գաթիէն թէսվիյէսինի անլէրէ թէրք էյլեր։ Պատէհու գօնֆէրանստա մուրախխաս պուլունան սէֆիրլերին տէվլէթը մէթպուալերինէ մուֆասսալ բաբօրթօլար իրսալ ելթմէլերի, վէ տիւմլը միւշարիլէ յհիւմին տախի մուախխերէն գօնֆէրանս թէքլիֆինի թիւրքիա իլէ Եունանիսթանա թէպլիղ իչիւն թէտապիր ելթելիազիլէմէլերի մէլհուզ տըր։

«Շէհրիմիզին տիրլօմաթիք ատիրէլերինտէ գավիէն մէմուլ օլունտըղընա կէօրէ, իշպու թէպլիղաթ՝ Պապը Ալիյէ վէ Եունան հիւքիւմէթինէ միւթթահրտիւլ մէալնօթա իրսալը յա վուգու պուլաճագ տըր։ Պու հալտէ չու սօն կիւնլերտէ տէֆթարլէ պէեան ելթտիկիմիզ չէյ թաստիգ օլունաճագ տըր, եանի մահալինտէ հուտուտըն թայինի իչիւն պիր գօմիսիօն իրսալը մէսէլէսի՝ գօնֆէրանս թէղէքքիւր օլունմաեաճագ տըր։ Պապը Ալինին՝ գօնֆէրանս գարարլարը հագդընտա ելթթիհաղ իտէճէկի թավը ու հարէքէթ պիր ադաճգ անլաշըլմադտան էվվէլ, իհթիմալ տըր քի բրօթօգոլլար իլէ ֆէնինի գօմիսիօն ադալարընընն բէյի նէչր օլունմայաճագ տըր։

«Պու կիւնքի իճթիմա պաշըճա գարարը վագը հագդընտա ելթի բէյը ախիրէ հասը օլաճմուշ տըր։ շիմտիյէ գատար մէվճուտ օլան ելթիլաֆը էֆքէտարա պագըլընճա, պու բէյը տիխիրտէ պէցիւք պիր ելթիլաֆը էֆքեար վուգուա կէլմէսի բէք տէ միհթիմիլ տէյիլ տիր։»

Վիէննատան ալաֆրանկա 23 յունիս թարիխյէ չու թէլէկրաֆ եաղըմըշ տըր։

«Պթամպօլտան վարիտ օլան խապէրլէրէ կէօրէ, Էրմէնի մէսէլէսի իւղէրինէ տէվլէթլերին նօթասընա Պապը Ալինին վերէճէյի ճէվապ տերտէսթը միւզաքէրէ օլուպ, իշպու ճէվապնամէյէ պիր իսլահաթ լայէհասը բապթ օլունաճագ վէ պու լայէհանընն էսասը ատէմը մէրքեզիյէթ ուսուլի (ապակեդրոնացում, տէսանթրալիզասիօն) օլաճագ տըր։ Սանճագլար թէչքիլ օլունուպ, պունդարա Խրիսթիյան մութասարրըֆլար թային օլունաճագ տըր։ Ապէտին բաշա ադտէմճէ Էրմէնիսթանտա գօմիսէրլիք ելթմիշ տիր, վէ քէնտի սըր քեաթիպի տէ պիր Էրմէնի տիր։

«Շարգի Ռումէլի գօմիսիոնընընն սօն իճթիմաը՝ երինէ Ռումէլի էյալաթը Շահանէսինին թանզիմաթը միւքիյէսինէ միւնհասըր գալմըշ տըր։ Պու պապտէ հէնուզ պիր գարար վերիլմէմիշ իսէ տէ, Պապը Ալինին մուրախխասլարը, պիլճիւմէ վիլայաթ իչիւն պիր թարղտա նիզամնամէի էսասի եարըլմասընը թէքլիֆ իտէճէքլերի իհթիմալտէն պայիտ տէյիլ տիր։ լաքին Էվրօբա տէվլէթլերինին մուրախխասլարը՝ ճինայէթ, լիսան վէ մէզհէպ իգթիզասընա կէօրէ պէհէր վիլայէթէ պիրեր խուսուսի նիզամնամէ թանզիմի իչիւն իսրար իտիյօրլար։»

Լօնտրա 28 յունիս։ — «Թայմս»ը պէեանընա կէօրէ, հիւքիւմէթ՝ եէնի ինթիխապ օլունաճագ մէպուսանընն եէմին եէրինէ եալընըզ իսպաթը սատուգաթ ելթմէլերի իչիւն պիր գարարը ումումինին գապուլինի եարընն ագշամ մէճլիսի մէպուսանա թէքլիֆ ելթմէեէ գարար վերմիշ տիր։

«Շեգօտրատան Տէյլի Նէ՞ուս եազըլարընընա կէօրէ, Ցուլչինօյա հաքիմ՝ օլան թէբէլերի իշղալ ելթմէք իչիւն պէշ եիւզ Արնավուտ օրալարա հարէքէթ ելթմիշլէրտիր։ Տիկէր պէշ եիւզ Արնավուտ տախի՝ Շեգօտրա իլէ Ցուլչինո արասընտաքի եօլարա հաքիմ օլան պիր նօգթայա տօղրու կիթմիշլէր տիր։ Խապէր վերիլտիկինէ կէօրէ, Ցուլչինօյը իշղալ իտէճէք օլան Գարատաղըլար՝ 20,000 Արնավուտլար ալէյհինտէ մուհարէպէ ելթմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունաճագլար տըր։ Արնավուտլար Բօսկօրեցա իւղէրինէ տախի հիւճում իտէճէքլեր տիր։

«Պթամպօլտան երինէ մէզքիւր կաղէթայա կէլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Հարպկէ նաղըրը էտիրնէտէ 24,000 քիշիտէն իպարէթ օլարագ պիր օրտու թէչքիլ ելթմէեէ գարար վերմիշ տիր։

«Պապը Ալի էրիր իլէ թէսալիա հիւքիւմէթլերինէ տիւնքի կիւն թէլէկրաֆ քէչիտէ իտէրէք՝ օրալարտա միւսելլահ նէ գատար Արնավուտ պուլունտըղը հագդընտա մալիւմաթը սահիհէ թէպպիմիշ տիր։

«Քեապիլտէն Թայլա կէլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ինկիլթերանընն իւլթիմաթօմընա Ապտիլ Բահման խանընն ճէվապը վիւրուտ ելթմիշ տիր։

«Ապտիլ Բահման խան՝ Ինկիլիզլերէ սօն գարարլարընը ագտ ելթմէք իչիւն տերագապ փիւհիսթանընն շիմալ ճիհէթինտէ բարվան նամ մահալէ կելթմէեէ իպրագը մուվաֆագաթ իտիյօր։»

ԴԱՀԹԱՋԷՏԿԵԱՆ ԻԶԻՆ

ԲԱՐԻԶՏԷ ԳՕՆՍԷՐ

Բարիստէ յունիս 14/26 տա ԸՐԷՆՍԷ Լուսինեանընն խանէսինտէ էրմէնիսթան գահթզէտեկեանը մէնֆաաթընա օլարագ վերիլէն գօնսէր հագդընտա Լ. Բ-ՆԷ կազէթասը յունիս28 թարիխի նիւսխէսինտէ աթիտէքի ֆրգրայը եազմըշ տըր։

«Էրմէնիսթանտա գահթընն պիչարէ գուրպանլարընա իանէթէն տիւն ագշամ Լէօ ճատտէսինտէ վերիլէն գօնսէր ըէք զիատէ շաշաալը օլմուշ տըր։ Իշպու գօնսէրտէ մէմուլինտէն զկայատէ մուվաֆֆագիյէթ հուսուլէ կէմիշ տիր։ Լուսինեան խանէսինտէ քեռային մունթազամ թէաթրօնընն սալօնլարը ուճատան ուճա հուզզար իլէ մէմլու իտի։ Հուզզարը մուամիլէ յհիւմ՝ զատէկեանտան, երպապը տիրայէթտէն վէ սուլուֆը ըէֆիկայէ մէնսուպ զէվաթտան իպարէթ իտի։

«Զատէկեանտան պուլունան իշպու միւթեատտիտ հուզզար մյանընտա մումայիլէյհա ԸՐԷՆՍԷՍԻՆ դայրը Խորէն Արքեպիսկոպոս Լուսինեան քէնտի Շարդ սէրբիսգօրօզուգ էլպիսէսինի լապիս օլտուղու հալտէ հաղըր պուլունմագլա, սուրէթը մախսուսէտէ կէօղէ կէօրիւնմէքտէ իտի։ Քէղալիք Ա. յանտան Մ. Պարթէլըմի-Սէնթ-Իլէր, մէճլիսի մէպուսանընն ըէիսը սանիսի Մ. Տիւրֆօր տը Սիվրաղ, Ռուսիա մալահաթկիւզարը գօնթ Գուբնիսթ, ալօգաթ մէշհուր Մ. Լաշ, Օսմանը մալահաթկիւզարը Սարթինսքի պէյ, Պարոն Շիբլէր վէ Մատամասը, գօնթէս Պօպրինագօ, տիլպէր գօնթէս Մէճէ Ատոնինու վէ այրէ տախի զկյնէթը մէզքիւրէտէ հաղըր պուլունմուշլար տըր։

Բրէնսէսին քիւշատ իթտիյի իանէթէն հիսսէմէնտ օլան զէվաթը մէշհուրէնին պագըրընը զկբր ելտելիմ. ճիւմհուրիյէթ ըէիսի ժիւլ կրէվի, մէճլիսը վիւքելա ըէիսի ֆրէյսինէ, Ռուսիա սէֆիրի բրէնս Օրլօֆ, հարպկյէ նաղըրը ժէնէրալ Ֆար, տախկիյէ նաղըրը Գօնթան, զապթիյէ նաղըրը Անտրէօ, Օրլեան խանէտանընտան գօնթ տը Բարի, Սպանիա դըրալընընն հէտշիրէսի բրէնսէս Լուիզ Թէրէզ վէ պիրատէրի գօնթ Գապրա, խանէտանը գրալիտէն տիւգտը Շարթր, մէճլիսը այան ըէիսի Լէօն Սէ, ֆիլէմէնկ սէֆիրի, Օսմանը մալահաթկիւզարը սատրը էսպագ միւթեվէֆա Ալի բաշա, զատէ Ըէշիտ պէյ, Բօրթուգալ սէֆիրի, Օսմանը պաշ շեհպէնտերի Մ. Ցօնսն, Գօլօմպիա ժէնէրալ, գօնսօլօսու Բրիանա, ԸՐԷՆՍԷ Կալիցին, գօնթէս տը Կապրիագ, Պարոն ճէրմն Բօչիլա, մէճլիսը մէպուսան սըր քեաթիպի Լուի Լէկրան, մարգիզ Թամիզիէ, մարգի Մարիվօ վէ մատամասը, Ա. յանտան մարգի Թալհուէ վէ զպրիհիւմ վէ զպրիհիւմ։»

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Տէրասատէթտէ մուգիմ Գ. Ս. Կ. էֆէնտիյէ։

Ցունիս 18 թարիխի մէքթուպընըզրն պէհէմէհալ տէրճինի արզու իտերսէնիզ, միւնտէրիճաթընն նէ՞ օլտուղունու պիր էյիճէ իյղահ ելթմէք իչիւն, իտարէխանէ-միզէ թէչրիճի իյլէմէնիզ միւսթէրճա տըր։

Բերա 23 յունիս 1880

Խմբագիր։

Հաճեցեք ներկայ ազդարարութեան անկիւն մը չնորհել ձեր պատուական թերթի մէկ քանի թիւերուն մէջ։

Բերայի ազգ. երկսեռ վարժարանաց տարեկան հարցաքննութիւնք պիտի կատարուին հետեւեալ կարգաւ.

Զուլիս 1 դշ. Հայկաբանութիւն
Բարձրագոյն կարգաց ---------:

Զուլիս 2 դշ. Երկրաչափութիւն
Հանրահաշիւ
Թուաբանութիւն
Բարձրագոյն կարգաց ---------:

Զուլիս 3 եշ. Աշխարհագրութիւն
» 4 ուր. Գաղղիերէն լեզու
Բարձրագոյն կարգաց ---------:

Զուլիս 7 բշ. Բնագիտութիւն
Տարրաբանութիւն
Բնական պատմ.
Բարձրագոյն կարգաց ---------:

Զուլիս 8 դշ. Պատմութիւն
» 9 դշ. Տաճկերէն լեզու
» 10 եշ. Գեղագրութիւն
Գծագրութիւն
Գծագիտութիւն
Երէկ Ընթերցանաց Գ. կարգ:

» 11 ուր. Հայկաբանութիւն
Թուաբանութիւն
Պատմութիւն

Զուլ. 12 շբթ. Քրիստոնէական վարդապետութիւն ընդհ. կարգաց
Զուլ. 15 դշ. Ընտելարանաց Ա. և Բ. կարգաց։

Հոգաբարձութիւնս պարտք համարելով զայս հրատարակել, Ազգային յառաջադիմութեան փափաքող ուսումնասէրներէն և ծնողներէն կը խնդրէ որ առանց մասնաւոր հրաւիրանաց սպասելու բարեհաճին իրենց ներկայութեամբը պատուել Բերայի Նարեկեան վարժարանը, ուր կը կատարուին քննութիւնք։

ԿՐՕՆԱԲԱՆ.—Ազգիկանց ձեռագործք քննութեան և պարգևաբաշխութեան օրերն ի տես պիտի դրուին։—

Քննութիւնք կսկսին առաւօտեան ժամը կէսին և կը վերջանան երեկոյեան ժամը 9 ին։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
2—4 Ռ. ԿԻՒՐԵՂԻԱՆ

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Յանեատան ալաֆրանկա յունիս 23 թարիխի իլէ Թրուէ կազէթասընա եաղըլան պիր մէքթուպա կէօրէ, իբի ինկիլիզ զապիթի չէհրը մէգբիւրէ մուվասէլէթ իտիւպ, միլէլը մուխթէլիֆէ միքէպերանը իլէ պիր խայլը միւլագաթլարտա պուլունմուշլար տրը։ Կէօրիւնիւշտէ պունլար մահալը մէգբիւրին ճօղրաֆիա վէ էթնօլօժի եանի ճինսիյէթ վէ էլսինէի մուխթէլիֆէսի իւզէրինէ մալիւմաթը մուֆասսալ ախզ իթմէք նէյէթինտէ իմիշլեր։ Զապըթանը մուսմիւլէ Հիւմա Գալամա նէհրինին էօթէ եագասընտա քէսին մէմլէքէթլեր իլէ Զակօրի վէ Մալագասի հուտուտունուն ասվալի իւզէրինէ չիմիյէ գատար էրէ լիճէ մալիւմաթը սահիհէ ալմըշլար տրը։ Պունլար օրատա իյէրինի պիթիրտիքտէն սօնրա, Մէցօվատա ագիմէթ իտէճէքլեր տիր։ Զապըթանըն իճրա իթտիյի թաղիգաթըն էն զարիպի շու տրը քի, Արնավուտ լիսանը թէքելլիմ իտէն հիչ պիր Ռում վէ եա Արնավուտ գարիյէսինէ թէսատիֆ իթմէմիշլեր տիր։ Մէրգուման ինկիլիզլեր ալտըգլարը մալիւմաթը սուրէթը խաֆիյէտ ինկիլթերրա խարիճիյէ նէզարէթինէ թէպլիղ իթմէքտէ տիրլեր։ Զանն օլունտուղունա կէօրէ, պու զապիթլէրին թօբլատըգլարը մալիւմաթ իւզէրինէ արթըգ հուտուտը ճէտիտէյի թաեին իթմէք իչիւն պիր ֆէննի գօմիսիօնուն մահալլինէ իրսալինէ լիւզում գալմայաճագ տըր։

—=—

Նէտըր կազէթասընտա չու աթիտէքի ֆըգրա օգունմուշ տըր։

Կէչէն ճումա ագշամը մէճհուլ պիր ատէմ Արնավուտ քէօյինտէ Մ. Անթուան Սըվաճը օղլունուն խանէսինէ կիտիւպ, խանէ սահիպի իչիւն պիր մէքթուպ պըրագմըշ տըր։ Մէքթուպ ալը-ըշ պիւթիւն ֆամիլեանը հուզուրունտա պէր վէճհը աթի օգունմուշ տըր։

«Կէլէճէք ճումա իրթէսի կիւնիւ հուտուտը Եունանիյէյէ ագիմէթ իթմէյէ հազըր վէ ամատէ 40 նէֆէր բարիգարեայը։ լաքին բէք չօգ ագչէյէ միւհթաճը վէ պու ագչէյի պիզէ թէտարիք իթմէք իչիւն սէրի միւնասիպ կէօրմիր։ Իմտի ագչէ իսթէրիզ։ մզդարը Թաեին իթմէյիզ։ 40 բարիգարեանը մէսարիֆինէ լազըմ, օլան մըգտարը մէպալի-ղի սիզ պիլիրսինիզ։ Իմտի ճումա երթէսի կիւնիւ վաբօր հարբէքէթ իթմէղտէն էվվէլ Գալաթատա Ա.յ Նիգօլա քիլիսէսինին գաբուսու եանընտա պաղչէվանընըզ Գօսթիյէ պէքլէյէճէյիզ։ Էյէր պու պաղչէվան կէմէյէճէք օլուրսէ, ֆամիլեանըզըն իչի պիթմիշ տիր։ Պիզ նէ զապթիյէլէրտէն վէ նէ տախի սիզի հըմայէ իտէն իրան հիւքիւմէթինտէն գօրգմայըզ։ Պիզ կիտիզ՝՝՝. սանմայընըզ քի սիզի ալտատըյօրուզ։

«Իմտի վիճանընըզ սիզէ նէ էմր իտէր իսէ, օնու եաբընըզ։

«Պիր պիր տահա իբի իտէր։ եա քէսէնիզի եա էօմրիւնիւզիւ։ Պիզ սիզին սատէթինիզի արզու իտէրիզ։ Էյէր սաղ գալը իսէք սիզէ միւքեաֆաթ իտէճէյիզ։ էյէր էօլուրսէք, իչպու համիյէթինիզին զիքրը ճէմիլի իլէ միւքեաֆաթա նայիլ օլմուշ սայըլաճագսընըզ։»

Պու թէհտիտամիզ մէքթուպունը թարիխի յունիս 15/27 օլուպ, իմզասը տախի «Թէքմիլ գըրգլար» իտի։

Մուսմիւլէյհ Սըվաճը օղլու՝ իրան թէպատասընտան օյնապլա, քէյֆիյէթի տէրհալ Իրան սէֆարէթխանէսինէ իչար էյլէմիշ տիր։ Ալտըղրմըզ մալիւմաթա կէօրէ, պիր մըգտար ասքէր մուսմիւլէյհին խանէսինին գարա թարաֆը-նը վէ Օսմանը գարաղոլ սէֆինէսինին թայիֆալարը տախի մէզքիւր խանէնին եալը թարաֆընը կէօղէթլէմէքտէ իմիշլեր։

—=—

Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի եագընտա Թունա գալէլերինին հէտամինէ միւպաշերէթ օլունճաղընը բէսմէն վիէննայա իշար էյլէմիշ տիր։

—=—

Տէօրթ իմզա իլէ միւմզի օլարագ ալտըղըմըզ պիր վարագատա, Ուզուն Զարշը պաշընտա Ֆինճանճըլար եօգուշունտա Շարգ Զարշըսը նամը իլէ աչըլան եէրտէ կէօյա բէհինէ մուգապիլ ագչէ իգրազ իտիլէճէեի կազէթալարտա տէրճ ու իլան իթտիրիլմէքտէ իսէ տէ, եիւզ լիրալրգ պիր միւճէվհէր իլէ միւրաճաաթ իտէնլերէ եիրմի լիրա գատար պիր մէպլաղընն 100 տէ էլլի բարա ֆայիզ իլէ իգրազը խուսուսունա նազլար կէօսթէրիլտիյի վէ մահէղա պու մահալ պիր պանգամը տըր նէ՞ տիր պիլինէմէտիյի, վէ չայէտ իչպու մուգրիզլերին ալտըգլարը բէհնիլէր եանմագ վէ չալընմագ կիպի պիր գաղաեա տիւչար օլտուղունտան պահ իլէ ասհապը ըզրար իտիլէճէք օլար իսէ, պու միսիլլիւ վահիմէլերին բէֆիի իչիւն հիւքիւմէթ թարաֆընտան նէ եօլտա բուխաթ վերիլիպ ալընմըզ օլտուղունուն բէքէթ իթմէղտէն էվվէլ Գալաթատա Ա.յ Նիգօլա քիլիսէսինին գաբուսու եանընտա պաղչէվանընըզ Գօսթիյէ պէքլէյէճէյիզ։ Էյէր պու պաղչէվան կէմէյէճէք օլուրսէ, ֆամիլեանըզըն իչի պիթմիշ տիր։ Պիզ նէ զապթիյէլէրտէն վէ նէ տախի սիզի հըմայէ իտէն իրան հիւքիւմէթինտէն գօրգմայըզ։ Պիզ կիտիզ՝՝՝. սանմայընըզ քի սիզի ալտատըյօրուզ։

«Իմտի վիճանընըզ սիզէ նէ էմր իտէր իսէ, օնու եաբընըզ։

«Պիր պիր տահա իբի իտէր։ եա քէսէնիզի եա էօմրիւնիւզիւ։ Պիզ սիզին սատէթինիզի արզու իտէրիզ։ Էյէր սաղ գալը իսէք սիզէ միւքեաֆաթ իտէճէյիզ։ էյէր էօլուրսէք, իչպու համիյէթինիզին զիքրը ճէմիլի իլէ միւքեաֆաթա նայիլ օլմուշ սայըլաճագսընըզ։»

Պու թէհտիտամիզ մէքթուպունը թարիխի յունիս 15/27 օլուպ, իմզասը տախի «Թէքմիլ գըրգլար» իտի։

Մուսմիւլէյհ Սըվաճը օղլու՝ իրան թէպատասընտան օյնապլա, քէյֆիյէթի տէրհալ Իրան սէֆարէթխանէսինէ իչար էյլէմիշ տիր։ Ալտըղրմըզ մալիւմաթա կէօրէ, պիր մըգտար ասքէր մուսմիւլէյհին խանէսինին գարա թարաֆընը վէ Օսմանը գարաղոլ սէֆինէսինին թայիֆալարը տախի մէզքիւր խանէնին եալը թարաֆընը կէօղէթլէմէքտէ իմիշլեր։

—=—

Ֆիտի վիճանընըզ սիզէ նէ էմր իտէր իսէ, օնու եաբընըզ։

«Պիր պիր տահա իբի իտէր։ եա քէսէնիզի եա էօմրիւնիւզիւ։ Պիզ սիզին սատէթինիզի արզու իտէրիզ։ Էյէր սաղ գալը իսէք սիզէ միւքեաֆաթ իտէճէյիզ։ էյէր էօլուրսէք, իչպու համիյէթինիզին զիքրը ճէմիլի իլէ միւքեաֆաթա նայիլ օլմուշ սայըլաճագսընըզ։»

Պու թէհտիտամիզ մէքթուպունը թարիխի յունիս 15/27 օլուպ, իմզասը տախի «Թէքմիլ գըրգլար» իտի։

Մուսմիւլէյհ Սըվաճը օղլու՝ իրան թէպատասընտան օյնապլա, քէյֆիյէթի տէրհալ Իրան սէֆարէթխանէսինէ իչար էյլէմիշ տիր։ Ալտըղրմըզ մալիւմաթա կէօրէ, պիր մըգտար ասքէր մուսմիւլէյհին խանէսինին գարա թարաֆընը վէ Օսմանը գարաղոլ սէֆինէսինին թայիֆալարը տախի մէզքիւր խանէնին եալը թարաֆընը կէօղէթլէմէքտէ իմիշլեր։

—=—

Գիրիտոնը մուգատտէմ Օհրի գայմագամընը պա Թէլէկրաֆ վալիմիզէ խապէր վերտիյինէ կէօրէ, Վրանիցա գարիյէսինին գօրճուսու Արիֆ Ճուրա նամ չախս տիկէր տէօրթ գօրուճունուն մուավէնէթի իլէ Սթրուկա չէհրինտէն 16 եաշընտա Զօկրաֆինա Նաումովա նամ գըզը աշըրըպ, տաղա կէօթիւրտիւքտէն վէ երիմի կիւն անընա սէֆհասթ վէ չէնաաթ իչինտէ պուլունտըգտան սօնդրա, իսլամիյէթի գապուլ իթմէք իչիւն ճէպր իթմիշ տիր։ Գայմագամ պու մատտէ իւզէրինէ մալիւմաթ թալեպ իթմէքտէ իտի։ Վալինին էմրի իւզէրինէ մումիլիյհ գայմագամ Արիֆին մէմլէքէթի պուլունան վէլէսթինա իսլամ վիճճուհընը Սթրուկա չէհրինէ տավէթ իտիւպ, գըզըն գաբճըլարընը հիւքիւմէթ թէսլիմ իթմէյէրինի էմր իթմիշ տիր։ իսլամ քէօյլիլէր պու ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իտէրէք, էյդըյանը մերդումէյի գաչըրմըշ օլմազա, գայմագամ էյդըյանըն թաագիպինէ ասքէր չըգարմըշ վէ պու ասքէր վէվսթանի գարիյէսի գուրպինտէ էյգըյայա չամմըշ տըր։ Լաքին Արիֆ Ճուրա գըզ իլէ պերապէր ֆիրար իթմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշ վէ տիկէր տէօրթ արգատասը պիր խրիսթիյան էվինէ սըղընարագ թէսլիմ օլմամըշ վէ ասքէրին իւզէրինէ աթէշ իթմէյէ պաչլամըշլար տըր։ Գայմագամ պու հալէ պիր նէթիճէ վերմէք իչիւն էվի թօբա թուրմայը էմր իթմիշ վէ էվ էմման եանմայա պաչլամըշ վէ տիկէր իւչ տէօրթ խանէ իլէ պերապէր միւհթէրէք օլմուշ տըր։ Անվէլէր իչինտէ պուլունան խանէլէր խալգընընն ֆիրեատ ու ֆիզանլարը թա ուզագտան իչինիլմէքտէ իտի։ Էյդըյանընն պու եանկընտա եանմըշ օլտուղլարը զանն օլունմուշ իսէ տէ, պունլար սաղ սէլիմ գաչմըշ վէ անճագ պիր գատան իլէ ան եաշընտա պիր չօճուգ վէ տիկէր իւչ քիչինին լաչէլերի պուլունմուշ տըր։

«Գայմագամ էյդահաթ վերմէք իչիւն Մանասթրրա չաղրըմըշ վէ պիր գաչ կիւն սօնրա եէրինէ տիկէր պիր միւգթէտիր Գայմագամ կէօնտէրիլմիշ տիր։ Արիֆ Ճուրա քէնտի չէճաաթլարը իւզէրինէ ճըրաի ահէնկ էչիւն գաբմըշ օլտուղու գըզ իլէ պերապէր Օհրիյէ ավտէթ իթմիշ վէ էհալիի իսլամիյէ թարաֆընտան պիր զայրէթքէշ տինտար մագամընտա գապուլ օլունմուշ տուր։

«Եէնի գայմագամըն իլք եաբտըղը իշ չու օլմուշ տըր քի, գըզը իսլամիյէթի գապուլ իթմէէ ճէպր իթմիշ տիր։ Լաքին մուամէլէի բէսմիյէսի պիր ուլյուսընըզլըգ վուգուս պուլմագընը իճրա օլունմագ իչիւն Պուլկար մէթրոբոլիա վէքիլինի մէճլիսէ չաղրըմըշ վէ գըզ տախի իսլամ գարըրը գըեաֆէթի իլէ օրատա հազըր պուլունմուշ տըր։ Մէճլիսին Պուլկար ազալարընտան պիրի՝ գըզըն քէնտի գաբըճըլար հուզուրունտա խթինթագ օլունմայաճաղընը պէեան իտերէք մազպաթայը իմզալամամըշ տըր։ Լաքին մէճլիս օնու տիյնէմէեերէք քէնտի գաբըճըլարընա թէսլիմ իթմիշ տիր։

—=—

Լիտիրնէտէն եաղըլտըղընա կէօրէ, կէչէն չարշէնպէհ կիւնիւ Շարգ Ռումէլի վալիսի Անէգօ բաշա հազրէթլէրի Սթամպօլա կէլմէք իւզրէ, Թրէնը մախսուսլա Լիտիրնէ սթասիօնընա տուխուլ իթտիկի էմնատէ, իսթիգպալ իչիւն ըէուֆ բաշա հազրէթլէրի պիր պանտօ մուզիգա իլէ պերապէր իբի եիւզ նէֆէր իրսալ իթմիշ տիր։ Միւշարէլէյհիւմա իբի վալի ա-բասընտա իլթիֆաթ վէ իհթիրամ ֆէվգէլատէ ճէրէյան իտիւպ, Թրէնին հարէքէթ իտէճէկի էսնատէ տէ ըէուֆ բաշա հազրէթլէրի վակօնա գատար մատամ Անէգօ բաշա իլէ գօլթուգ գօլթուղա եիւրիւմիշ տիր։ Ասաբիրի Օսմանիյէ կիւզէրկեահտա սաֆպէսթէի իհթիրամ օլմուշ իտի վէ Անէգօ բաշա հազրէթլէրի տախի ասքէրի սէլամմատգտա իտի։

Իչպու հավատիսի եաղան Լիտիրնէ մուխպիրինին պէեանընա կէօրէ, Անէգօ բաշա հազրէթլէրի Հարմանըյա գատար գալբագ գօյմուշ վէ օնտան պէրիյէ ֆէս իլէ կէմիշ տիր։

—=—

Պէրլինտէն պա Թէլէկրաֆ խապէր վերիլտիյինէ կէօրէ, Աթինատա զանն օլունմագտա տըր քի, գօնֆէրանսըն խաթթը հուտուտու մուհիպինճէ Զակօրի գարիյէլերի Թիւրքիա իլէ Եունանիսթան միյանընտա թագսիմ օլունճաղ վէ Գօրֆու ատասը գարշըսընտա քեային սեվգիրին պէօյիւք գրսմը Թիւրքիայէ գալաճաղ տըր։

—=—

Բուսիանընն Բարիս սէֆիրի Բըրէնս Օրլօֆ պիր գաչ կիւնտէն պէրու Պերլինտէ պուլունմաղլա, ալաֆրանկա յունիս 27ինճի կիւնի էօյլէտէն սօնրա Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

—=—

Գահիրէտէն 28 յունիս Թարիխիյէ եաղըլան պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Խարտվի Մըսրը Իսքէնտերիյէտէն ագիմէթ իտուպ, նուզզար տախի Գահիրէյէ ավտէթ իթմիշլեր տիր։ Տիարպէքիրտէն ախիրէն վարիտ օլան խապէրլէրէ կէօրէ, մահալը մէգբիւրատ աճըրգտան վէ զարուրէթտէն տօլայը խանլարտա վէ սօգագլարտա պիր չօգ խասթա պուլունմագտա տըր։ Պու հալը զարուրէթին էօնիւ ալընմագ իչիւն պիր մըգտար մէպլաղընն քիֆայէթ իտէճէկի վէ նիհայէթ տէրէճէ զարուրէթտէ օլան էհալի մէգբիւրէյէ պու սուրէթլէ հայաթ վերիլէճէկի օլ թարաֆտանխապէր վերիլյօր։ (Լ. Թ-ուէ)

———

Թէպրիստէն եաղըլտըղընա կէօրէ օրալարտա հիւքմինի իճրա իտէն գահրէթն սեպէպի պաղը երպաղը սերվէթի իլէ հիւքիւմէթին զարուրէթը էհալիտէն իսթիֆատէ իթմէսի օլուպ, չէօյլէ քի կէչէն սէնէ վէ պու սէնէ մահսուլ էյի օլմատըղընտան, ղէնկինլեր տուն ֆիյաթլա քէօյլիւնին էլինտէն զախրէսինի ալմըշլար վէֆգաթի Գավգասիատա տախի զախրէ պահալըզը օլտուղը իչիւն Ռուսարա սաթմըշլար վէ հիւքիւմէթի մահալլիյէ թարաֆընտան հիչ պիր միւմանէաթ կէօրմէմիշլեր տիր։ Գահիրէ զուհուր իթթիկինտէ Շահ հազրէթլէրի թարաֆընտան պիզզաթ քէնտի պուղտայլարընտան իրսալ օլունմուշ իսէ տէ, օ վագթ տա հիւքիւմէթը մահալլիյէ մատրապազըզ իթմէյէ դալգըշմըշ իսէ տէ, թէհրանտան կէլէն պիր էմր իւզերինէ վալի՝ հէր զէնկինզ թիւճճար վէ եա պանքէրի քէնտի պէտենինտէն պիր մըգտար ֆուգարայը պէսլէմէյէ մէճպուր իթմիշ տիր։ Էվրոպալըլար թարաֆընտան տաղըրըլան եքմէյի իրանլըլար բէք զոր իլէ գապուլ իտիյօրլար իմիշ, գիրա մալիւմ օլտուղը վէճհէյ թրֆա սայյօրլար իմիշ։

Ուրմիատա գահթատան կիւնտէ 20—30 քիշի վէֆգաթ իթմէքտէ օլտուղը կիպի, աճըրգտան պայըլըպ սօգագտա տիւչէն պիր ատամըն լաչէսինի տէ քէլպլեր եէմիշլեր իմիշ։

Վան վալիսինէ թէպրիոտէն քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Սալմաստան վան իչին պին եիւք զախրէ եօլա չըգարըլմըշ տըր։ գիրա իրան ճիհէթինտէքի գահթ քէսպի սիւքիւնէթ իթմէքտէ օլտուղու կիպի, մահսուլ տախի էյի կէօրիւնիյօր իմիշ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Պիթլիս վիլայէթինտէն Պապը Ալիյէ մէպլուս թէլէկրաֆնամէնին սուրէթի տիր։

Գուրայա մուվասէլէթը չաքիրանէմտէն պու կիւնէ գատար էրմէնիլեր հազգընտա ֆիւրալեր թարաֆընտան պիր կէօնա մէզալիմ վուգուընա մէյտան վերիլմէմիշ վէ ռիվայէթը վագրա հեր նէ մագսէտէ մէպնի իսէ սըրֆ միւպալաղատան իպարէթ պուլունմուշ տուր։ Վագտա հեր եերտէ օլտուղու միսիլլիւ պազը՝՝՝ հէմմիյէթսիզ վուգուաթ արա սըրա թէհատտուս իթմէքտէ իսէ տէ, միւթէճասըրլարընն տերտեսթի իլէ իճապաթը իճրա գըլընմագտա օլտուղու միսիլլիւ, կէչէնտէ Ղերդ տախիլինտէ ըՍբաեերթա նահիյէսինտէ զախիրէ միւնաղասընտան տօլայը էրմէնիկեր իլէ ֆիւրալեր պէյնինտէ թէքէվվիւն իտէն արպէտտա էսնասընտա Ալօ նամընտա օլան պիր չախսա գուրշուն իսապէթ իտէրէք, սէքիզ կիւն սօնրա միւթէսսիրէն վէֆգաթ իթմիշ վէ պունուն միւթէճասըրը կիչ գարիյէսի էհալիսինտէն պաղը քէսան օլուպ, ֆիրար իյլէտիքլէրինտէն, խաֆի վէ ճէլլի թէհարեաթ իլէ էլտէ իտիլմէլերի թէչեպիսսաթը իլէ ուղրաչըմագտա պուլունուլմուշ տըր։ Պունտան պաչգա պիր կէօնա վուգուաթ օլմատըղը միսիլլիւ, քէյֆիյէթի սուրէթը մախսուսէտէ լիվալարա տախի եաղըլտըղընտան, անլէրտէն ալընճագ ճէվապըն տախի այրըճա արզ օլունճաղը մարուզ տըր ֆէրման։

22 հազիրան սէնէ 96

ԱՐԻՖ

ԹԻԻՃՃԱՐԻՑԷ

ԻՏԽԱԼԱԹ

ԷՄՎԱԼ	ՄԸԳՏԱՐ	ԳԻՆԱԹ	Լ. Օ.
ԶԷԽՈՒՑԻՐ			
Գ-ուլ-ոյ սէրթ, Ազօֆ	քիլէ	29–32	100
Լիպրա 57|60			
» սէրթ Ռումէլի	»	27–29	»
Լիպրա 56|58			
» երմշչագ Թունա	»	26–30	»
Լիպրա 56|59			
» » Ռումէլի	»	25–30	»
Լիպրա 55|60			
Մըսը գ-ուլ-ոյ	»		»
» » Թունա	»	17–17.50	»
» » Բօթի, Օրտու	»	16–17	»
» » Ռումէլի	»	17–	»
Աչէ- Թունա	»	13.50-14.50	»
» Ռումէլի	»	13–13.50	»
Ե-ուլֆ	»	10–11	»
Զ-ավ-որ	»	18–	»
—			
ՏԱԳԻԴ			
Նէրլէ -ան-	չուվալը	115–120	»
Օրթ- -ան- 1 ինճի ճինա	»	140–	»
» » 2 ինճի ճինա	»	130–	»
» » 3 վէ 4 ինճի ճինա	»	112–122	»
Գ-ալ- 1 ինճի ճինա	»	130–	»
» 2 վէ 3 ինճի ճինա	»	110–120	»
—			
ՕԳՈՒ ՄԱԼԸ			
Գ-ուվի Ռիո 1 ինճի ճինա	100 օգգասը	1200–1250	»
» 2 ինճի ճինա	»	1050–1100	»
» 3 ինճի ճինա	»	950–1000	»
Մէ-ինէ Հօլանտա վէ Թրիէսթէ	գանթարը	200–206	103
« Ֆրանսըզ քէլէ, 5 քիլօկ	»	255–	100
« » քէլէ 3 վէ 2.50	»	260–	»

ԻՄՐԱՃԱԹ

ԷՄՎԱԼ	ՄԸԳՏԱՐ	ԳԻՆԱԹ	Լ. Օ.
Պէ-ղէ	օգգասը	5–7	104
Զիվէ- Պէնկալա	»	120–150	100
» Մատրաս	»	65–70	»
Բէ-Բ-ել Ամէրիգա	սանտըգ	48-50	»
Մօ՞ Սբարսաչէթ 8–9 քիլօկր	»	52–57	»
» » 11–11.70 »	»	95–100	»
Քօլ- Ինկիլիզ	2 սանտրգ	180–190	»
Զ-ոյ Գօնկօ	օգգա	18–	105
» Փէգօ	»	40–105	»
Բէ-բէ-ն Ճէնօվա	չուվալ	43.50–44ֆ.	»
» Ինկիլիզ	»	155–160	100
Ի-ռ-էբ-ռօ	21–22 օգ.	160	»
Ռ-օ՞ Ինկիլիզ	8–9 կալ.	100	»
» Թրիէսթէ	16– »	100	»
Ս-ոյ Ե-ուզ Սիպէրիա	օգգա	10–10.50	105
Զերմէշ Ե-ուզ	»	6.25–6.50	»
Գ-ույբ-ո+ Ե-ուզ Մօսգօֆ	»	6.25–	»
Խ-վէ-ր սիյահ	»	40–45	120
ՄԱՏԷՆ			
Պ-ուբբ Ինկիլիզ	օգգա	13–13.50	100
Զինէ-	100 օգգասը	85–88 ֆր.	
Գ-ալ-ոյ	գանթար	615–620	»
Գ-ուրբ-ան	օգգա	3–3.25	104
Թ-ինէ+	2 սանտրգ	290–300	100
Գ-ուրֆէյ-	50 քիլօկր	75–78	»
Ճ-ամ	սանտրգ	16–16.50ֆ.	
Զէլէ+ Թրիէսթէ 0—00	»	140–	»
Տէ-ֆր Լըպուգ	գանթար	54–	»
» եարմա	»	60–	100
» Մ-օսգօֆ լամասը	»	88–	»
» մըխլըգ	»	100–	»
» սաչ 2—14 է գատար	»	83–100	»
» չէնպէր	«	75–	»
» համուր սաչը եուվարլագ	«	110–	»
» թէլ եուվարլագ 1/2—3/16	«	65–80	»

ԷՄՎԱԼ	ՄԸԳՏԱՐ	ԳԻՆԱԹ	Օ. Լ.
Բ-ամ-ա-ֆ Մըսը	օգգասը	5–5.25	100
» Անատօլու	»	9–9.50	»
Ե-ֆ-ուզ Գասապ պայը	»	10–10.50	»
» Անատօլու երգանմըշ	»	7.50–8	»
Թ-ինթրէ+ Անատօլու	»	27–28	»
» Վան	»	20–21	»
Իբէ+ Աճէմ վէ Խօրասան	»	– ֆր.	»
Գ-օշ Պրուսա վէ սայիրէ	»	40–50	»
Տէրէ քէչի	8–12 բարչա	100–	105
Պ-ալ տ-օ- Անատօլու	օգգա	16–17	105
Ճէհրէ Գայսէրի, Էնգարէ	»	7–8	100
Բէնէվէր Անատօլու	»	3.50–4	»
» Թօխուտմու	»	1.50–2	»
Աֆիօն	»	330–375	»
» Զիքինթի	»	180–200	»
Բէ-Ռէն Ռօխ-ոտ	քիլէ	27–28	»
Ս-ուսմ	օգգա	3.25–3.75	»
Ան-ոն Սագըզ վէ Զէշմէ	»	5–	»
» Անատօլու	»	3.50–4	»
Բէ-դօ	»	3.50–4	»
Ֆ-ուլ- Թունա	100 օգգասը	125–130	»
» Թրապուզօն	» »	120–125	105
Զէյրէն Ե-ուզ Միտիլլի, Այվալը	օգգասը	6.50–	»
» » Կէ-մէյիկ	»	6.75–	»
» » Եունան	»	6.75–7	»
Ս-ալ-ոն Գանտիա	»	5.50–	»
» Ռէթիմօ	»	5–	»
» Միտիլլի	»	3.50–4	»
Պ-ուֆ էյլ	»	14.50–15	100
Ֆը-ոզ Թրապուզօն	գանթար	80–120	«
Ճէվէշ Անատօլու	օգգա	2–2.25	«
Ինճիր Իզմիր	գանթար	80–120	«
Գ-ուբ- է-ուֆ	»	100–	«
Բէ-ռէ- է-ուբ Թունա	օգգա	7–	107
» » Օսէա	»	–	«
Զէյրէն Թրիլեա	»	3.50–4	«

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Պու քէրրէ միւտտաիի ումումի վէ միւսթանթըգ տաիրէէրինէ իպգա՝ վէ միւճէտտէտէն թային գըլընան զէվամ։

Մահքէմէի թէմեիզ պաշ միւտտաիի ումումի մուավինլիյի, Տէրսաատէթ ճէզա տաիրէսի պաշ քեաթիպի Ապտուլլահ Հասիպ էֆէնտիյէ,

Մահքէմէի մէզքիւրէ պաշ միւտտաիի ումումի մուավինլիյի Սաիպ էֆէնտիյէ,

Մահքէմէի մէզքիւրէ պաշ միւտտաիի ումումի մուավինլիյի Եօրկաքի էֆէնտիյէ իպգաէն,

Մահքէմէի մէզքիւրէ պաշ միւտտաիի ումումի մուավինլիյի՝ միւմէյեիզի Թալաթ պէյէ,

Մահքէմէի խաթինաֆ միւտտաիի ումումի մուավինլիյի, ազաքի սապրգատան Թէվֆիգ պէյէ, Մահքէմէի մէզքիւրէ միւտտաիի ումումի մուավինլիյի՝ խաթինաֆ զապթ քէթէպէսինտէն ճէմալ էֆէնտիյէ,

Տէրսաատէթ պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումիլիյի, մահքէմէի թէմեիզ միւմէ յեիզէրինտէն Արիֆ էֆէնտիյէ,

Մահքէմէի մէզքիւրէ միւտտաիի ումումի մուավինլիյի, պէրինճի հուգուգ տաիրէսի ազասընտան Բեչիտ պէյէ,

Մահքէմէի մէզքիւրէ միւտտաիի ումումի մուավինլիյի, Մելքոն էֆէնտիյէ,

Մահքէմէի մէզքիւրէ միւտտաիի ումումի մուավինլիյի, Համտի էֆէնտիյէ իպգաէն,

Մահքէմէի մէզքիւրէ սէր միւսթանթիգլիյի Բաուճ պէյէ,

Մահքէմէի մէզքիւրէ միւսթանթիգլիյի աղա միւլազիմի Բիչատ էֆէնտիյէ,

Մահքէմէի մէզքիւրէ միւսթանթիգլիյի իւսկիւտար ազա միւլազիմի Յովհաննէս էֆէնտիյէ,

Մահքէմէի մէզքիւրէ միւսթանթիգլիյի Գօնեա միւտտաիի ումումիսի սապրգ Սալիմ էֆէնտիյէ,

Մահքէմէի մէզքիւրէ միւսթանթիգլիյի Պէյօղլու հուգուգ տաիրէսի զապթ քէթէպէսինտէն Արիսթիաի էֆէնտիյէ,

Պէյօղլու պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումիլիյի՝ Իբինճի ճէզա տաիրէսի ազասընտան Միխայէլ էֆէնտիյէ,

Մահքէմէի մէզքիւրէ միւտտաիի ումումի մուավինլիյի, Օրթա քէօյ միւտտաիի ումումի մուավինի սապրգ Հագգը պէյէ,

Մահքէմէի մէզքիւրէ միւտտաիի ումումի մուավինլիյի, Իսկիւտար հուգուգ քէթէպէսինտէն Իսմայիլ էֆէնտիյէ,

Մահքէմէի մէզքիւրէ միւսթանթիգլիյի ազա միւլազիմի Նազիմ պէյէ իպգաէն,

Մահքէմէի մէզքիւրէ միւսթանթիգլիյի Տէտէ-Ազաճ միւտտաիի ումումի մուավինի սապրգ Արթին էֆէնտիյէ,

Իսկիւտար պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումիլիյի՝ Արիֆ պէյէ իպգաէն,

Մահքէմէի մէզքիւրէ միւտտաիի ումումի մուավինլիյի՝ Տէրսաատէթ միւսթանթիգ մուավինլէրինտէն Ակեահ էֆէնտիյէ,

Մահքէմէի մէզքիւրէ միւսթանթիգլիյի՝ Իսկիւտար ճէզա տաիրէսի զապթ քեաթիպի Թայիպ պէյէ,

Շուրաի տէվլէթ ազաի սապրգասընտան Մանսուր բաշա Հաղրէթլէրինին մախտումու Սաատուն պէյէ միր իւլ Իմիրալգ բիւթպէսի,

Միւնթէֆիգ միւթէսարրֆը էսպագ Ֆալիխ բաշանըն մախտումու Սամիր պէյ յէ միր իւլ Իմէրալգը բիւթպէսի,

Թիւտավէնտիկեար վիլայէթը ճէլիլէսի տաիրինտէ Բէմէր Լարէմիտ գայմագամըրը Հասան Խուլուսի էֆէնտիյէ Թէվֆիհ պույրուլմուշ տըր։

ԹԷԼԵԿՐԱՖ

Ա.Ֆ.ԱՆ Հաւա

Լօնտրա 6 յուլիս

Տիւն ագշամ Գօթէնհամ Գուրթրօթա ճիվար օլան սօգագլարտաքի կաղ պօրուլարը պիր սուրէթըմիւա հիչէտե բաթմամշ տըր։

Պու գազայա սէպէպ՝ կաղ պօրուլարընը թամիր իթմէէ մէմուր օլան պաղը մէմուրլարընն տիգգաթսըզլըղը օլմուշտըր։ Իքի մագթուլ վէ օթուզ գրդգ գատար մէճրուհ վար տըր։ պիր չօգ խանէլէր տախի սագաթլանմրշ տըր։

Մէճլիսը մէպուսանտա Իրանտա միւհթաճիյնի իչիւն խանէ վէրիլմէսի հագգընտա մուգու պուլան պիր թէքլիֆ իւզէրինէ խայը միւպահասալար ճէրբէեան իլլէմիշ, վէ թէքլիֆը մէզքիւր իքինճի գըրաաթտան սօնդրա 217 ըէյէ գարշը 290ըէյ իլէ գապուլ օլունմուշ տըր։

ԳԸԹԼԸԳ

ԻԱՆԷ

Հանգանակութիւն ի Ֆէնէր և ի Պալատ

Մեծ. Տէր	Ռուպի դրամ
Գիւչիւքեան Եղբարք	300
Գրիգոր Եազըճեան	50
Ենովք կ. Սահակեան	200
Պալմանուճու Հիւսէին էֆ.	6
Մուսթաֆա աղա Ապտիւլլահիտ	12
Տիկին Թագուհի Երկանեան	25
Լճէցի Բաբաղեան Գրիգոր էֆէնտիի ձեռամբ	
Մըսթըը Հօնթ և Ընկեր.	200
Թօքհանէլի հաճի Մէհմէտ էֆ.	100
Գրիգոր Բաբաղեան Լճեցի	100
Մէհմէտ Ալի վաճառական	50
Բաղար պաշի Մահաբեսի Գրիգոր Աբրահամեանի ձեռամբ	150
Մինրան Մ. Տէօքմէճեան	100
Կարապետ Ոսկանեան	100
Պալատու թատերական Մասնախումբ	100
Սարգիս Տիչլեան	600
Մկրտիչ Ֆրէնկեան	300
	2293

	Ազբ. դրամ
Մահտեսի Տիկին Թագուհի (Ատատուր Գուչատալըեան)	100
Ստիմարաճեան Բարթիկ և որդիք	100
Ռուբեն Ճերահեան	100
Գէորգ Մանուկեան	20
Սրապիոն Ցակոբեան	10
Մասէհ Մասէհեան	20
Կարապետ Առաքելեան	5
Մհտսի. Ցարութիւն Տէօքմէճի	2
Մահտեսի Աւետիս Երկաթագործ	10
Ցարութիւն Իկիտպաշը	2
Խաչիկ Թիֆիֆիկճի	5
Տիգրան Սահաթճի	5
Ոմն	2 50
Տրդատ	10
Ոմն	1
Թագուոր Քուրտեան	5
Միքայել Սէմէրճի	4 50
Մատթէոս	5
Դրաբոս Սարգիսեան	10
Ցարութիւն Հացագործ	20
Ոմն	5
Մելքոն Տէյերմէնճի	4 50
Ոմն	5
Աւետիս Իւթիւճեան	5
Խաչիկ	5
Ոմն	2
Երևում Սարրաֆ	10
Մարկոս Էսկիճի	5
Ոմն	2
Յովսէփ Ցարութիւնեան	10
Մաքսուտ քիւրքճի	7
	(Տեվամ)

ՃՇԳՐԻՏ ՊԱՏԿԵՐ ՆՇԱՆԱՒՈՐ ԱԶԳԱՑՆՈՑ

Վէմ-գրեալ

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

Այն նկարիչը՝ որ Ազգային մատենադարանի մրցման մէջ ճարտար գտնուելուն առաջին մրցանակի արժանացած է, այս անգամ թէ՛ ի Թիւրքիա, թէ՛ ի Ռուսիա, թէ՛ ի Հնդիկս և թէ այլուր գտնուած կենդանի և մեռեալ յիսուն նշանաւոր Ազգայնոց պատկերներն համախմբեալ վիմատիպ ի լոյս ընծայեց։

Քաջալերութեան արժանի է յիշեալ էֆէնտին՝ որ մտադիր է նաև Ազգիս նշանաւոր կղերականներուն, արդի խմբագրապետաց տպագրապետաց և հմբաւաւոր դաստիարակաց պատկերները ի լոյս ընծայել, որ վարժ արանաց, Ազգ. ընկերութեանցգրասենեակներու և ամեն Հայ տան սրահներու գլխաւոր զարդը կրնայ համարուիլ։

Զգայուն ազգայինք պէտք է փութան սոյն պատկերներէն գընել, զի դժբաղդաբար պատճառաւ մը խիստ սակաւաթիւ տրպուած են։

Գինը խիստ չափաւոր՝ 10 դահեկան։

Կեդրոնատեղին է մեր գրատունը։

Վահրամ Ե. Մարգարեան

20 յունիս 1880. կ. Պոլիս.

Մէրճան թիւ 57

Մարգարեան գրատուն 2-4

Ի ՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ ՎԱՃՕՐԼԱՐԸՆԸՆ

ՎԱԳԸՐ ՀԱՐԷՐԷԹԼԷՐԻ

Իլպա 1880 Սեպտ. Հաւբրանը 1 ընթ. Բաղար Լիմանտան Բիրպարին.

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎ.ՄԻՅԼ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ատատան սապանլարը տէօբէրլէյ

Սր. Տէ.	Սր. Տէ.
11 30	11 30
12 15	11 30
1	12 15
1 45	1
2 30	1 45
3 15	2 30
4 15	3 15
5 30(*)	4 15(*)
8 30(*)	5 30
9 30	8 30
10 30	9 30
11 15	10 15(–)
12	11 15
	11 45

Պ. Ատատան, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գնալը։
Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Գրնալը։ (Պէօյլէք Ատատան սահաթ 12 30)
Պ. Ատատան Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը։
Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկ, Գրնալը (Ճուսմա կիւնլէրի Գատրքէօյինէ)

Բէօբէլ-ոէն Ատալար ճանդրնէ

Սր. Տէ.

2 Գրնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք (Ճուսմա կիւնլէրի Գատրքէօյիւ)
9 15 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
9 45 Գրնալը, Պուրկ, Հէյպ, Պ. Ատա։
10 45 Գնալը, Պուրկ, Հէյպ, Պ. Ատա։

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարան Բէօբէլ-ոէ

Սր. Տէ.

11 Պէօյիւք Ատա, Հէյպէլի։
11 Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպ, Պուրկ, Գրնալը։
7 30 Պ. Ատատան Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրնալը։
8 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպ, Պուրկ, Գնալը, Գատրքէօյ։ (Պ. Ատատան սահաթ 9 տա)

Բէօբէլ-ոէն Ատալար

Սր. Տէ.

1 30 Գատրքէօյ, Գնալը, Պուրկազ, Հէյպ, Պ. Ա., Գարթալ, Բէնտիք։
2 30 Գրնալը, Պուրկ, Հէյպ, Պ. Ատա։
9 45 Գնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա՝, Գարթալ, Բէնտիք։
10 45 Հէյպէլի, Պ. Ատա։

(–) Պու սէֆէրլէր ճուսմա վէ բաղար վէ էյեսանը սարէէտ Հայտար բաշայա օղրայանագ տըր։

ԳԱՏԸՐԲԷՕԲ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎ.ՄԻՅԼ ՍԷՖԷՐԼԷՐ Բէօբ-ըէ-ոէն	Գ-ոը-ըէ-ոէն	ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ Բէօբ-ըէ-ոէն	Գ-ոը-ըէ-ոէն
Սր. Տէ.	Սր. Տէ.	Սր. Տէ.	Սր. Տէ.
11 30	11 30	11 30	11 30
12 15	11 30		
1	12 15	12 30	12 30
1 45	1	1 30	1 30
2 30	1 45	2 30	2 30
3 15	2 30	3 30	3 30(*)
4 15	3 15	4 30	4 15
5 30(*)	4 15(*)	5 30(*)	5 30
8 30(*)	5 30	6 30	8 30
9 30	8 30	8 30(*)	6 30
10 30	9 30	9 30	9 30(–)
11 15	10 15(–)	10 30	10 15
12	11 15	11 15	11 15
	11 45	12	12

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իլպա Հաբեթ-ըսքէրի թ-որ-ըլ-ըը-ոը-ոը-ո